

Universal Declaration of Human Rights - Gagauz

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Insan Hakların Cümlä Deklaratıyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınnan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki Insan hakları merkezi

Basilêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayırılmaz hakların tanınması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnää usuluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêr insannın üzünü, hem ani ölä bir dünnää kurulması, nerdä insannarda olacak söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları lääzım korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapısın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani lääzım halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklannı insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinähem da adannarın karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotal ilerlemesina yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktäyaşamak koşullannı iileştirmää; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılması bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanahdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirir bu Insan Hakların Cümlä Deklaraıtyasını ölä bir problema gibi, angısını lääzım özensinnär çözmää hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraıtyayı savaşınnar aydınlatmaklan hem üüretmäklän yardım etmaa bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naıonal hem halklararası progresiv işlärlän onnarın tanıtıtılmasına hem tamannanmasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da lääzım biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda lääzım olsun hepsi bu Deklaraıyada bildirilän haklar hem serbestliklä, hiçbir ayırıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil lääzım yapılsın hiçbir ayırıntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakımını mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakı var.

Yazı 4

Kimsey diil lääzım tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil lääzım zeetlensin, zorlaştırılsın yada cezalandırılsın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakı daava subyekti olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırıntısız, var birtakım hakı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsı insannarın birtakım hakı var bu Deklaraıyayı bozan diskriminaıyadan hem bölä diskriminaıya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanın hakı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer konstituıya ya kanon tarafından ona verilän haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılsın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmäk için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadını göstermäk için var hakı, cümlä birtakımnık temelindä, istemäa onun daavası bakılsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

1. Herbir kabaatlı bulunan insanın hakı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylı verilmediysä.

2. Kimsey yok nasıl cezalandırılısın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması için yada yapmaması için, eer yapıldı zamanda o cürüm nañional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaathıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışılısın kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun evinä, onun Yazışma saklıluna yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var haki kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

1. Herbir insanın var haki serbest er diıştırmää hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.

2. Herbir insanın var haki çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmää memleketinä.

Yazı 14

1. Herbir insanın var haki sıkıştırmalardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.

2. Bu hak yok nasıl kullanılısın, eer sıkıştırma yapılırsa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerinä hem prinñiplerinä karşı gidän işlär için.

Yazı 15

1. Herbir insanın var vatandaşlık haki.

2. Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlı yada onun haki kendi vatandaşlını diıştırmää.

Yazı 16

1. 1.Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var haki, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerinä, evlenip aylä kumıaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayırılarkan.

2. Evlenmäk olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıllınnan.

3. Aylä— cümleinin bir natural hem ana kısmı hem onun var haki cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.

Yazı 17

1. Herbir insanın var haki mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.

2. Kimseyin elindän zakonsuz mal diil lääzım alınsın.

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli düşünmäk, üz hem din haki; bu haka girer serbestlik diıştırmää kendi diini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına eki başkasınnan birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var haki serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

- 1. Herbir insanın var haki uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.**
- 2. Kimseyi yok nasıl zorlaştırmaa girsın nesoy-sa kurnluşa (asotiatieyä).**

Yazı 21

- 1. Herbir insanın var haki pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşlann aracılunnan.**
- 2. Herbir insanın var birtakım haki kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.**
- 3. Halkın isteyişi lääzım olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları lääzım yapılsınnar universal hem birtakım seçim hakınnan, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanalı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlan.**

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, haki var sotal yardımına hem onun saygılın yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için lääzım olan ekonomika, soşial hem kultura hakların gerçeleştirmesinä national yardımnanı hem milletlärarası işbirlü yolunnan hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

- 1. Herbir insanın var haki çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.**
- 2. Herbir insanın var haki hiçbir ayırtısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.**
- 3. Herbir çalışan insanın var haki almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, lääzım olduynan, eklener başka sotal yardımnanı.**
- 4. Herbir insanın var haki kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.**

Yazı 24

Herbir insanın var haki dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlanmasına hem periodik ödekli izinına (otpuskaya).

Yazı 25

- 1. Herbir insanın var haki ölä yaşamak uununa, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem lääzım olan soşial izmetleri, angısı lääzım olêr korumaa saalını hem varlını, kendisinin hem aylesinin, hem haki yardımsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtärlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynaksız kalabilir.**
- 2. Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım haki. Hepsı uşaklar, duuan evlilikä ya evlilik dışında, lääzım kabletsinnär birtakım sotal yardımını.**

Yazı 26

1. Herbir insanın var üürenmāk hakı. En az başlantı hem genel üürenmāk lâázım olsunnar ödeksiz. Başlantı üürenmāk lâázım olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat üürenmesi için yol lâázım açık olsun herkezinä, üüsek üürenmāk tä lâázım hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.

2. Üürenmāk lâázım ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büyük saygılanmasına. Üürenmāk lâázım yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsun hepsi mületlä, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmaları.

3. Ana-bobanın var üstün hakı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmāk forması ayırmaa.

Yazı 27

1. Herbir insanın var hakı serbestli pay almaa cümleinin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatları, pay almaa bilim ilerlemesinde hem faydalanmaa onun hayırlarının.

2. Herbir insanın var hakı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan onun yaptı bilim, literatüra ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakı ölä bir soñal hem halklararası düzenä, ağısında bütün haklar hem serbestliklä, sıralanan bu Deklarañiyada, gerçek olabileceklä.

Yazı 29

1. Herbir insanın cümlä karşısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütün ilerlemesi.

2. Haklarını hem serbestliklerini gerçekleştireärkän herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilinir, ağısı kanona göre uygulanmış saade neetlä gerçekleştirmää aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak bolluuna uygun olması için.

3. Bu hakların hem serbestliklerin gerçekleştirilmesi hiçbirtürlü diil lâázım aykırı gitsin Birleşmiş Mületlä Kurulun neetlerinä hem printiplerinä.

Yazı 30

Bu Deklarañiyada bişey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kişi grupasına yada ayırı kişilere veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, ağısı önnendiriler bu Deklarañiyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmä.
